

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 21. januar 2011
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2010-710-0037
Dok.: TBJ40891

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til lov om ændring af dødsboskifteloven og forskellige andre love (Revision af dødsboskifteloven m.v.) (L 83), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. december 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lone Dybkjær (RV).

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af dødsboskifteloven og forskellige andre love (Revision af dødsboskifteloven m.v.) (L 83):

”Under henvisning til 1. behandling af lovforslaget bedes ministeren redegøre for regler og praksis for lukning af afdødes konti. Herunder om det forholder sig således, at man kan tvinge den tilbageblevne ægtefælle til at skulle optage om ikke andet et midlertidigt lån i banken, selv om der er penge i boet, hvor der er dispositionsret over.”

Svar:

Ægtefælleskifteudvalget har behandlet problemstillingen vedrørende pengeinstitutters spærring af konti mv. i betænkning nr. 1519/2010 om revision af dødsboskifteloven, side 77-78:

”Det har vist sig at være almindelig praksis blandt pengeinstitutterne at spærre en konto, når kontohaver dør, uanset om den efterladte ægtefælle er udstyret med en fuldmagt til at råde over kontoen, eller der er tale om en fælleskonto med begge ægtefæller som kontohavere. Der har derfor i praksis været tilfælde, hvor en længstlevende ægtefælle er blevet nægtet adgang til at hæve fra en konto.

Efter aftalelovens § 21, stk. 1, er udgangspunktet, at en fuldmagt ikke bortfalder ved fuldmagtsgiverens død. Heroverfor står dødsboskiftelovens § 8, stk. 1, der fastsætter, at det, indtil der er truffet beslutning om behandlingsmåde for boet, påhviler enhver, der er i besiddelse af afdødes aktiver, at opbevare disse på betryggende måde (den såkaldte omsorgspligt). Pengeinstitutterne varetager således almindeligvis deres omsorgspligt ved at spærre afdødes konti.

Pengeinstitutankenævnet har haft lejlighed til at tage stilling til pengeinstitutternes praksis i en sag, hvor to ægtefæller havde oprettet en fælleskonto i et pengeinstitut, som blev spærret få dage efter hustruens død. Manden protesterede, idet han særligt henviste til, at han og hustruen for år tilbage havde meddelt pengeinstituttet, at de havde udarbejdet en generalfuldmagt, som blandt andet indeholdt sålydende passus ”.. *til også at kunne hæve og indsætte som enke/enkemand.*” Pengeinstituttet afviste imidlertid fortsat at ophæve spærringen, før end der forelå en skifteretsattest.

Ved kendelse af 4. juli 2000 udtalte ankenævnet indledningsvist, at dødsboskiftelovens § 8, stk. 1, ikke kan anses at indebærer en fravigelse af aftalelovens § 21, stk. 1. Ankenævnet

udtalte imidlertid herefter, at man ikke fandt grundlag for at kritisere vedkommende pengeinstituts praksis, hvorefter man i almindelighed anså kontofuldmagter – herunder også fuldmagter, som måtte følge af, at der var tale om en fælleskonto – som bortfaldet ved fuldmagtsgiverens død, ”i hvert fald ikke, hvis der samtidig udvises imødekommenhed over for anmodninger om udbetaling til afholdelse af nødvendige og sædvanlige udgifter.”

Ankenævnet afviste på den baggrund mandens påstand om, at spærringen af fælleskontoen havde været uberettiget. Det er værd at bemærke sig, at der ved hustruens død indestod beskedne 1.448 kr. på fælleskontoen.

Ankenævnet er senere nået til samme resultat i en lignende sag, jf. kendelse af 9. december 2004.

Pengeinstitutternes fremgangsmåde og Pengeinstitutankenævnets praksis har været genstand for skarp kritik, bl.a. af Lennart Lynge Andersen, Julebog 2000.

Det er dødsboskiftelovens klare udgangspunkt, at den længstlevende ægtefælle bevarer rådigheden over sin del af fælles-ejet, jf. dødsboskiftelovens § 75, stk. 1. Udvalget har drøftet problemstillingen, men finder, at den pågældende problemstilling hovedsagelig er af aftaleretlig karakter og derfor næppe kan eller bør løses ved en ændring af dødsboskiftelovens regler.”